

DR.SC.-10 IZVJEŠTAJ O OCJENJIVANJU DOKTORSKOG RADA ¹		
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE:		
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Ana Raguž Šutalo, mag. psych.	
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet	
Naziv studija:	Poslijediplomski sveučilišni doktorski studij Socijalni rad i socijalna politika	
Matični broj doktoranda/doktorandice:	112DRP2020	
Naslov doktorskog rada:	Jezik pisanja rada	Hrvatski jezik
	Hrvatski:	Mentalno zdravlje adolescenata u kontekstu sekstinga
	Engleski:	Adolescents' mental health in the context of sexting
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):	Društvene znanosti / Socijalne djelatnosti / Teorija socijalnog rada	
MENTOR(I)		
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:
Prvi mentor:	Izv. prof. dr. sc. Linda Rajhvajn Bulat	Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska
Drugi mentor:		
Izabrano povjerenstvo za ocjenu doktorskog rada	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:
	1. Izv. prof. dr. sc. Lucija Vejmelka	Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska
	2.. Izv. prof. dr. sc. Miroslav Rajter	Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska
	3. Izv. prof. dr. sc. Ivana Maurović	Edukacijsko rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u zagrebu, Hrvatska
OCJENA DOKTORSKOG RADA (ocjena mora sadržavati izvorni znanstveni doprinos i novo otkriće)		

¹ Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-11 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

Tema odnosa sekstinga i mentalnog zdravlja adolescenata predstavlja relativno novo i aktualno istraživačko područje. Iako u literaturi postoje radovi koji opisuju taj fenomen i njegove potencijalne posljedice, brojna su pitanja i dalje nedovoljno razjašnjena, a nalazi nerijetko nekonzistentni. U svojem doktorskom radu „Mentalno zdravlje adolescenata u kontekstu sekstinga“ autorica je istražila neke od tih otvorenih pitanja povezivanjem različitih oblika sekstinga sa seksualnim i online iskustvima adolescenata te s teškoćama mentalnog zdravlja, uz ispitivanje medijacijskih i moderacijskih učinaka slike o sebi, rizičnih online ponašanja, spola i dobi. Time se rad usmjerava na aspekte koji su još uvijek nedovoljno istraženi, a istodobno iznimno važni za razumijevanje psihosocijalnog razvoja mladih u digitalnom okruženju.

Doktorski rad napisan je na ukupno 245 stranica (uključujući uvodne nenumerirane stranice i priloge), dok bez priloga sadrži 232 numerirane stranice. Rad je oblikovan u skladu s uobičajenim strukturama doktorskih radova i sastoji se od sljedećih poglavlja: 1) Uvod, 2) Cilj istraživanja, 3) Problemi i hipoteze, 4) Metodologija, 5) Rezultati, 6) Rasprava, 7) Zaključak, 8) Literatura, 9) Prilozi te 10) Životopis autorice s popisom objavljenih radova. Popis literature obuhvaća ukupno 362 reference, a rad sadrži sedam priloga, što svjedoči o širokom pregledu relevantnih empirijskih i teorijskih spoznaja i sustavnom pristupu istraživanju.

U uvodnom dijelu autorica jasno definira kontekst i relevantnost teme, smještajući fenomen sekstinga u suvremene razvojne procese adolescencije, s naglaskom na specifičnosti digitalnog okruženja i dinamične interakcije između online iskustava i mentalnog zdravlja. Uvod je iscrpan i dobro strukturiran te prikazuje složenost koncepta sekstinga – od povijesnih i terminoloških obilježja, preko tipologija i modela, do utemeljenja u različitim teorijskim pristupima (uključujući teorije socijalnog učenja, rutinskih aktivnosti, seksualnih skripti, Bronfenbrennerov socioekološki model i druge). Autorica pritom uspješno prikazuje heterogenost definicija, kategorija i mjernih postupaka u istraživanju sekstinga te naglašava važnost integrativnog pristupa koji seksting smješta na kontinuum od normativnih do rizičnih i viktimizirajućih oblika ponašanja.

U dijelu rada koji se odnosi na ciljeve i istraživačke probleme autorica jasno operacionalizira istraživački koncept te razvija tri povezana modela kojima se nastoji ispitati doprinos slike o sebi, prethodnih seksualnih i online iskustava te rizičnih online ponašanja u odnosu na teškoće mentalnog zdravlja adolescenata. Konkretnije, cilj istraživanja bio je ispitati povezanost sekstinga i teškoća mentalnog zdravlja u kontekstu seksualnih i online iskustva adolescenata. U skladu s ciljem istraživanja definirana su tri istraživačka modela i njima pripadajući problemi i hipoteze:

Prvi problem: Ispitati doprinos slike o sebi adolescenata u objašnjenju povezanosti rizičnog sekstinga i teškoća mentalnog zdravlja, pri čemu će se ispitati uloga spola i dobi adolescenata (model 1).

Drugi problem: Ispitati doprinos iskustava sekstinga (rizičnog i nerizičnog) u objašnjenju povezanosti seksualnih i online iskustava adolescenata s teškoćama mentalnog zdravlja, pri čemu će se ispitati uloga dobi i spola adolescenata (model 2).

Treći problem: Ispitati efekte medijacije online rizičnih ponašanja između seksualnih i online iskustava i teškoća mentalnog zdravlja adolescenata uz moderacijski efekt dobi i spola (model 3).

U radu je korištena kvantitativna metodologija temeljena na obradi sekundarnih podataka prikupljenih u okviru nacionalnog istraživanja „Društvena online iskustva i mentalno zdravlje mladih“, provedenog u pet hrvatskih gradova. Za potrebe izrade doktorske disertacije korišten je poduzorak od 1349 adolescenata prvih i trećih razreda srednjih škola. Postupak prikupljanja podataka proveden je u školskim okruženjima, uz prethodno pribavljene potrebne dozvole, suglasnosti i etička odobrenja, uključujući suglasnost Etičkog povjerenstva Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Za prikupljanje podataka korišten je set standardiziranih i prilagođenih upitnika. Opći podaci obuhvaćali su informacije o spolu, dobi, razredu, obrazovnom usmjerenju, seksualnoj orijentaciji, socioekonomskom statusu i veličini mjesta stanovanja. Za procjenu mentalnog zdravlja primijenjeni su Beckovi inventari za djecu i adolescente – drugo izdanje (BYI-II), kojima su ispitivane internalizirane teškoće (depresivnost i anksioznost) te eksternalizirane teškoće (ljutnja i ometajuća ponašanja). Uključenost adolescenata u seksting mjerena je Adaptiranim upitnikom ponašanja vezanih uz seksting (Sexting Behaviors Questionnaire – SBQ, Morelli i sur.,

2016), pri čemu su diferencirani nerizični i rizični oblici sekstinga (primanje, slanje, smanjena dobrovoljnost i prosljeđivanje). Seksualna iskustva uživo ispitana su prvim dijelom Upitnika seksualnog ponašanja (Hennessy i sur., 2008), dok je intenzitet korištenja društvenih mreža procijenjen adaptiranim Multidimenzionalnim upitnikom intenziteta korištenja Facebooka (MFIS, Orosz, Toth-Kiraly i Bothe, 2016). Dodatno su konstruirane čestice za procjenu načina i učestalosti korištenja društvenih mreža te rizična online ponašanja koja uključuju kontakt s osobama upoznatima online (npr. dopisivanje, upoznavanje partnera online, susret uživo).

Analize su provedene u skladu s postavljenim istraživačkim modelima te su uključivale ispitivanje medijacijskih i moderacijskih učinaka, uz razmatranje razlika s obzirom na spol i dob. Time je osigurana prikladnost metodološkog pristupa složenosti odnosa između sekstinga, seksualnih i online iskustava te pokazatelja mentalnog zdravlja adolescenata.

Rezultati su prikazani jasno i sustavno kroz tri istraživačka modela. Premda u prvom modelu nije potvrđena medijacijska uloga slike o sebi, drugi i treći model donose uvjerljive nalaze koji upućuju na specifične medijacijske učinke primanja sekstinga i nedobrovoljnog sekstinga na odnos između seksualnih iskustava uživo i pojedinih simptoma mentalnog zdravlja, te posredničku ulogu rizičnih online ponašanja između intenziteta korištenja društvenih mreža i simptoma ljutnje. Važno je napomenuti da su dobivena zasićenja većinom niska, što upućuje na složenost odnosa i djelovanje drugih faktora, ali i naglašava realističnost i opreznost interpretacije.

Rasprava je razrađena opsežno, razumljivo i kritički. Autorica jasno obuhvaća teorijske i empirijske implikacije dobivenih nalaza, uspješno ih smješta u širi znanstveni kontekst te povezuje s relevantnim teorijama razvoja, digitalnog ponašanja i mentalnog zdravlja. Identificirana su ograničenja istraživanja, pri čemu autorica realno procjenjuje domete i moguće metodološke nedostatke, te daje smislene preporuke za daljnja istraživanja, osobito u područjima operacionalizacije sekstinga, longitudinalnog praćenja te diferenciranja normativnih i rizičnih digitalnih ponašanja.

Znanstveni i primijenjeni doprinos jasno je artikuliran, a zaključak sažima ključne nalaze i naglašava važnost razumijevanja sekstinga kao višedimenzionalnog fenomena koji uključuje razvojne, socijalne i online komponente.

Doktorski rad Ane Raguž Šutalo predstavlja relevantan i aktualan doprinos znanstvenoj zajednici u području proučavanja digitalnog ponašanja mladih, s osobitim fokusom na fenomen sekstinga i njegovu povezanost s mentalnim zdravljem adolescenata. Izdvajamo nekoliko ključnih jakih strana disertacije:

1. **Interdisciplinarni pristup i teorijska utemeljenost**

Autorica vješto integrira znanja iz područja socijalnog rada, psihologije, pedagogije, prava i online sigurnosti. Teorijski okvir je iscrpno razrađen i omogućava višedimenzionalno razumijevanje sekstinga kao složenog fenomena koji uključuje razvojne, normativne i socijalne aspekte.

2. **Empirijski doprinos u hrvatskom kontekstu**

Istraživanje se temelji na velikom uzorku srednjoškolaca iz različitih dijelova Hrvatske, čime se omogućava bolji uvid u obrasce digitalnog seksualnog ponašanja mladih u lokalnom kontekstu. Time se značajno nadopunjuje manjak empirijskih podataka o ovoj temi u hrvatskoj literaturi.

3. **Kvalitetna metodološka izvedba**

Rad se odlikuje jasno definiranim ciljevima i hipotezama, te primjerenim statističkim analizama koje omogućuju nove znanstvene uvide u Hrvatskom kontekstu.

4. **Vrijednost nalaza za izgradnju preventivnih programa:** Tema disertacije i prikazani nalazi imaju visoki preventivni potencijal. U kontekstu sve veće izloženosti mladih osoba digitalnim rizicima, dobiveni nalazi mogu biti važan temelj za izradu preventivnih i edukativnih programa u školama, savjetovalištim i obiteljskom okruženju.

Mišljenje i prijedlog:

Doktorski rad Ane Raguž Šutalo pod nazivom „Mentalno zdravlje adolescenata u kontekstu sekstinga“ predstavlja značajan doprinos području društvenih znanosti, posebice socijalnih djelatnosti u kontekstu proučavanja psihosocijalnih rizika i dobrobiti adolescenata u digitalnom okruženju. Autorica se bavi izrazito aktualnom i relevantnom temom, budući da fenomen sekstinga posljednjih godina zauzima središnje mjesto u raspravama o rizicima i zaštiti djece i mladih u digitalnom okruženju te predstavlja istaknut javnozdravstveni i socijalni izazov.

Originalnost znanstvenog doprinosa očituje se na nekoliko razina. Što se tiče konceptualnog doprinosa, autorica sagledava seksting kroz integrativni pristup i tretira ga kao kontinuum iskustava (od normativnih do rizičnih i prisilnih), što nadilazi binarne perspektive prisutne u dijelu literature. Nadalje, istraživanje se temelji na velikom i reprezentativnom uzorku adolescenata te koristi validirane i prilagođene mjere sekstinga, što pridonosi većoj mjerljivoj preciznosti i komparativnoj vrijednosti podataka. Primjena složenih multivarijantnih modela, uključujući analize medijacije i moderacije, uz provjeru dobrih i rodni razlika, značajno produbljuje razumijevanje fenomena te nadilazi deskriptivne analize koje nalazimo u većini dosadašnjih istraživanja sekstinga. Empirijski doprinos rada očituje se u identifikaciji ključnih čimbenika rizika za mentalno zdravlje adolescenata u kontekstu sekstinga. Utvrđeno je da su narušeno samopoimanje i intenzitet korištenja društvenih mreža prediktori internaliziranih i eksternaliziranih teškoća, dok su rizični oblici sekstinga (prosljeđivanje, nedobrovoljni seksting, primanje) povezani ponajprije s eksternaliziranim teškoćama, a nedobrovoljni seksting predviđa i anksioznost. Pokazani su i medijacijski učinci, pri čemu primanje sekstinga posreduje između seksualnih iskustava uživo i simptoma ljutnje, a nedobrovoljni seksting između seksualnih iskustava uživo i ometajućih ponašanja. Također, rizična online ponašanja i nedobrovoljni seksting posreduju odnos intenziteta korištenja društvenih mreža i simptoma ljutnje. Navedeni rezultati većim dijelom su potvrdili pretpostavljene modele te upućuju na djelomičnu primjenjivost teorije mogućnosti, teorije socijalnog učenja i teorije seksualnih skripti u objašnjavanju odnosa između sekstinga i mentalnog zdravlja. Konačno, kandidatkinja u isticanju praktičnih implikacija rezultata istraživanja nudi smjernice za preventivne i intervencijske pristupe u radu s adolescentima, roditeljima i stručnjacima, s naglaskom na diferencijaciju normativnih i rizičnih obrazaca te prepoznavanje neželjenih i prisilnih oblika sekstinga. Time rad dobiva dodatnu vrijednost u kontekstu zaštite mentalnog zdravlja mladih.

Autorica pokazuje visoku razinu metodološke i teorijske kompetencije, sposobnost integracije kompleksnih rezultata s postojećim znanstvenim spoznajama te kritičko promišljanje nalaza. Rad pruža sustavan, informiran i analitički vrednovan prikaz jednog od središnjih fenomena suvremenog adolescentskog razvoja.

Polazeći od navedenoga, predlažemo da Fakultetsko vijeće prihvati pozitivnu ocjenu doktorskog rada „Mentalno zdravlje adolescenata u kontekstu sekstinga“ te kandidatkinji Ani Raguž Šutalo omogući nastavak postupka stjecanja akademskog stupnja doktorice znanosti u području društvenih znanosti, polje socijalne djelatnosti, grana teorija socijalnog rada.

Izabrano povjerenstvo za ocjenu doktorskog rada	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
	1. Izv. prof. dr. sc. Lucija Vejmelka, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu <i>(predsjednica Povjerenstva za ocjenu doktorskog rada)</i>	
	2. Izv. prof. dr. sc. Miroslav Rajter, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu	
	3. Izv. prof. dr. sc. Ivana Maurović, Edukacijsko rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	

Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo:	Sjednica Vijeća Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održana 29. siječnja 2025. godine. Točka dnevnog reda u kojoj je imenovano povjerenstvo: 27.	
Napomena (po potrebi):		
/		
U Zagrebu, 3.11.2025.		M.P.